

[Per Federspiel.]

have fred her i verden, så er det nødvendigt at opbygge en folkeret, og så er det nødvendigt, at mennesker med respekt for retsgrundsatningerne dirigerer den udvikling ud fra betragtninger, som har almen gyldighed, og som kan danne grundlaget for en egentlig folkeretlig udvikling.

Ministeren lagde tyngden i sin tale på de europæiske problemer, og det er rigtigt, det er de nærliggende spørgsmål, det er dem, der har aktualitet i den udvikling, vi er inde i. Ud over det nævnte han tre forhold netop af den art, hvor Danmark ikke har nogen nævneværdig indflydelse, men hvor det alligevel er nødvendigt at vi ikke alene følger med, men tager stilling. Det er jo sådan, at den udenrigspolitiske vurdering er et helhedsbillede. Vi kan ikke i forhandlinger med andre desinteressere os for, hvad der måske er nærliggende problemer for dem. Det er den danske udenrigstjenestes og den danske udenrigsministers opgave at samle dette billede, også af hensyn til den pædagogiske opgave, som jo ligger ministeren nær, at holde befolkningen orienteret om, hvad der sker i verden, og opstille den danske udenrigspolitik på baggrund af den almindelige udvikling.

De tre forhold, ministeren nævnte, var Vietnam, Nigeria og Mellemosten. Om Vietnam skal jeg helt henholde mig til ministerens redegørelse, idet jeg i øvrigt ikke er uenig i de betragtninger, både hr. Per Hækkerup og hr. Poul Schlüter fremsatte.

Med hensyn til Nigeria er forholdet jo af en helt anden karakter end i Vietnam. Borgerkrigen er afsluttet, men der er ingen tvivl om, at hele den udvikling, der er foregået i Nigeria, og også den, der vil komme til at foregå under den forsoningspolitik, der nu er lagt op til, vil få meget vidtrækkende betydning for udviklingen i Afrika. Det er vel ingen overdrivelse at sige, at den afkolonisering, der fandt sted i 1950'erne, skete lidt vel hurtigt. Den blev ikke tilstrækkelig forberedt. De nye lande blev ikke tilstrækkeligt rustede til at tage overgangen fra kolonistyre til frihed. Men navnlig blev de grænser, som blev følgerne af hele denne proces, ganske vilkårlige og tog ikke nogen som helst etnografiske hensyn; det var de gamle kolonigrænser, man simpelt hen opererede med. Dette måtte

nødvendigvis føre til eksplosioner som netop den, der skete i Nigeria. Der er stamme-problemer, men det er ikke udelukkende et stammeproblem. Biafra bestod jo ikke udelukkende af iboer, en række andre stammer var med eller mod deres vilje inddraget. Og dog var Nigeria vel med den føderalistiske konstruktion en af de stater, som man på forhånd måtte mene var bedst egnet til at gribe tidens udvikling og hurtigt komme igennem udviklingsstadiet. Man kan have hvilken sympati man vil, og sindene blev jo sat i bevægelse herhjemme i hele dette spørgsmål, men under alle omstændigheder må det betragtes som lykkeligt, at striden er afsluttet. Det er ikke uvæsentligt at lægge mærke til, at den organisation, der vel var nærmest til at kende kernen i problemet, nemlig Organisationen for Afrikansk Enhed, OAU, holdt sig bemærkelsesværdigt tilbage og ikke blandede sig i denne strid.

Jeg skal derefter gøre nogle bemærkninger om situationen i Det mellemsø Østen, hvor forholdet mellem Israel og dets arabiske naboer jo i de sidste måneder er tilspidset i meget alvorlig grad. Den politiske udvikling i hele dette område er et skoleeksempel på, hvor umuligt det er for andre, hvad enten det drejer sig om De Forenede Nationer eller om de fire stormagter, at løse politiske problemer over hovedet på de implicerede befolkninger på en sådan måde, at der kan skabes fred. Ud fra et logisk, rationelt synspunkt var sikkerhedsrådets resolution fra november måned 1967 sikkert et velegnet grundlag til at arbejde sig henimod en fred, en tilbagetrækning af de israelske tropper fra de okkuperede områder og samtidige garantier fra de arabiske lande for, at de fortsat ville leve i fred og anerkende Israel, alt sammen ombygget med en række enkeltheder om fri sejlads osv. Det ville sikkert have været den ideelle løsning, men den var altså og er vedblivende lige uacceptabel for begge parter.

Nu er der gået godt 2 år siden sikkerhedsrådets resolution og snart 3 år siden 6 dages krigen, og i mellemtiden er de politiske realiteter i Middelhavsområdet — navnlig i det østlige Middelhav — blevet radikalt ændret, og dermed får hele dette spørgsmål en direkte betydning for den europæiske sikkerhed. Denne ændring er understreget ved den russiske flådes vok-